

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **P. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2012 čj. 1538/500/11;55926/ENV/11

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Česká inspekce životního prostředí (dále jen Inspekce) rozhodnutím ze dne 11. 4. 2011, č.j. ČÍŽP/51/OOP/SR01/1001441.009/11/LLH, stanovila žalobci podle ust. § 86 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon) podmínky k uvedení pozemků parc. č. 521/9, 521/10 a 521/11 v katastrálním území Kokořín do původního stavu s termínem do 31. 12. 2011, a to následovně:

1) odstranit z pozemku parc. č. 521/10 v katastrálním území Kokořín obytný přívěs a na území chráněné krajinné oblasti s ním nadále vjíždět a přetrvávat pouze na silnicích, místních komunikacích nebo místech vyhrazených se souhlasem orgánu ochrany přírody v souladu s ust. § 26 odst. 1 písm. c) zákona

2) prostor nad opěrnou zdí vybudovanou v severozápadní části pozemku parc. č. 521/10 v katastrálním území Kokořín na hranici s pozemky parc. č. 521/9 a 521/11 v katastrálním území Kokořín vyplnit zeminou tak, aby úroveň terénu po doplnění zeminy navazovala na horní hranu opěrné zdi na straně jedné a na niveletu neporušeného svažitého terénu na straně druhé, a následně provést zatravnění

3) odstranit části ocelových nosných prvků (traverz) na severovýchodní hranici přístupové cesty na pozemku parc. č. 521/9 v katastrálním území Kokořín, vyčnívající nad korunu opěrné zdi cesty vybudované z pražců, tak, aby tyto ocelové nosné prvky svou výškou nepřesahovaly horní hranu opěrné zdi cesty

4) na přístupové cestě na pozemku parc. č. 521/9 v katastrálním území Kokořín nově zabudovat odvodňovací prahy ve vzdálenosti cca 5 m od sebe a udržovat je ve funkčním stavu. Odvodňovací prahy budou umístěny „nakoso“ a budou tvořeny vždy dvojicí spojených odkúrovaných dřevěných odvalů vzdálených od sebe cca 5 cm

5) případná narušení půdního povrchu způsobená realizací výše uvedených opatření budou ručně urovňována s následným zatravněním

6) pro zatravnění budou využity travní směsi odpovídající druhovým složením místním poměrům

Dále Inspekce stanovila, že alternativou k provedení uvedených opatření je zajištění legalizace stávajícího stavu, a to nejpozději do výše uvedeného termínu. Současně byla žalobci uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1.000,- Kč.

K odvolání žalobce bylo toto rozhodnutí Inspekce změněno rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 2. 4. 2012, čj. 1538/500/11; 55926/ENV/11, a to tak, že termín pro splnění povinnosti byl změněn z 31. 12. 2011 na 31. 12. 2012. Proti tomuto rozhodnutí o odvolání směřuje podaná žaloba.

Žalobce v první žalobní námitce namítá překročení mezí správního uvážení a porušení zákona. K tomu pod bodem A této námítky uvádí, že zákaz umístit mobilní přístřešek na pozemku parc. č. 521/10 v katastrálním území Kokořín je v rozporu s ust. § 26 odst. 1 písm. c) zákona, neboť toto ustanovení umožňuje vjezd a setrvávání vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření. Zákaz je rovněž v rozporu se závěry předloženého znaleckého posudku. Vozidlem potřebným pro zemědělské hospodaření je dle názoru žalobce karavan - mobilní přístřešek, který je uzpůsobený a slouží jako technické zázemí pro chov včel.

Mobilní přístřešek slouží pro uskladnění vybavení a náradí nutného pro zajištění chovu včel na zpracování včelích produktů. Přístřešek dále zajišťuje provádění činností jako je čištění a dezinfekce nastavků úlů a jejich opravy, obnova nátěru, odstranění přebytečného vosku ze souše a podobně. Dále umožňuje uskladnění a vybavení náradí na údržbu pozemků a v neposlední řadě též odpočinek a občerstvení během obhospodařování včelstev a úkryt v době nepříznivého počasí. V tomto smyslu karavan slouží jako zemědělské vozidlo nezbytné pro zajištění zemědělské činnosti - chov včel. Nejedná se tedy o obytný přívěs sloužící výhradně k rekreačním účelům.

Ze znaleckého posudku předkládaného žalobcem vyplývají závěry vyvracející výhrady žalovaného. Podle závěrů znaleckého posudku včelaření v této lokalitě a jeho zabezpečení mobilním přístřeškem nepoškozuje ani narušuje životní prostředí a krajinný ráz. Nutným předpokladem pro operativní, odborné zásahy a pravidelné ošetřování včelstva je existence technického zázemí ve vzdálenosti do 10 m od včelince. K negativnímu narušení poškozování životního prostředí by naopak docházelo opakovaným převážením veškerého příslušenství, technologických částí úlů, pomůcek, náradí a podobně z trvalého bydliště za účelem obsluhy včelstev, což znamená intenzivnější používání automobilu, a tedy zvýšené emise, hluk a podobně. Na včelstva nelze nahlížet pouze jako na hospodářská zvířata, ale jejich hlavní činností je nezanedbatelný podíl na opylování, přenosu genofundu mezi rostlinami a vytváření ekologické rovnováhy. Omezování včelaření má do jisté míry podíl a vliv na snižování kvality životního prostředí. O tom, že nedochází k poškození životního prostředí během včelaření a pobytu na předmětném pozemku se znalec přesvědčil i tím, že žalobce má dostatečně odborné znalosti v oboru včelařství a při včelaření používá moderní a osvědčené způsoby a technologie bez negativního vlivu na životní prostředí.

Žalobce zdůrazňuje následující závěry znaleckého posudku: Konstatování, že přítomnost včel a jejich chov žalobcem v Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko nepůsobí negativně na životní prostředí a neohrožuje jej. Působení včelstev v dané lokalitě napomáhá zajistit současný stav a strukturu rostlinstva a fauny v místě, a to cca do 5 km. Uskladení včelařských potřeb, náradí a technologických zařízení v mobilním přístřešku je nutným předpokladem pro řádné a operativní provozování včelařské činnosti a její zabezpečení mobilním přístřeškem nepoškozuje a nenarušuje životní prostředí a nemá na něj negativní vliv. Je třeba dále podpořit a zdůvodnit existenci mobilního přístřešku potřebou nutného odpočinku a občerstvení včelaře během obhospodařování včelstev a při nepřízní počasí.

Pokud jde o argumenty žalovaného uvedené na straně 8 žalobou napadeného rozhodnutí, poukazuje žalobce na to, že až na poslední případ jde o správní řízení nesouvisející s předmětnou kauzou a výkladem ust. § 26 odst. 1 písm. c) zákona.

Názor žalovaného, že by měl žalobce nahradit funkční mobilní přístřešek stavbou nového objektu, odporuje zásadě ekonomičnosti a hospodárnosti. Stavba přístřešku by přitom znamenala mnohem agresivnější zásah do přírodního prostředí než umístění karavanu přizpůsobeného pro funkci zemědělského vozidla. Zákon je vůči stavbám náročnější a vyžaduje udělení souhlasu podle ust. § 12 odst. 2 a § 37 odst. 2 zákona. V minulosti bylo správními orgány žalobci slibováno mnohé, ale žádný slib nebyl splněn. Žalobce poukazuje na to, že ust. § 26 se dotýká obytných přívěsů výhradně pro rekreační účely a zákaz se tudíž nevztahuje na mobilní vozidlo uzpůsobené pro zemědělské hospodaření - chov včel. Umístění tohoto technického zázemí není podmíněno žádným souhlasem a jedná se o výjimku povolenou ze zákona. Ochrana včelařství je přitom zakotvena v celé řadě dalších zákonů.

Předmětnou věc je třeba dle názoru žalobce zároveň posuzovat v širším kontextu, což znamená položit si otázku, co je důležitější v daném případě, zda postoj žalovaného či potřeba obecně prospěšné činnosti chovu včel s pozitivním vlivem na přírodu. Trvání na odstranění mobilního přístřešku bude mít za následek ukončení této obecně prospěšné činnosti.

Pod bodem B první žalobní námitky žalobce namítá překročení správního uvážení ve vztahu k údajnému narušení krajinného rázu. Uvedená výhrada není přílehavá, neboť ust. § 12 zákona v návaznosti na ust. § 37 odst. 2 zákona se vztahuje na narušení krajinného rázu zejména stavební činností, terénními a vodohospodářskými úpravami, použitím technických prostředků, změnou kultur, nikoliv setrváním mobilního vozidla již od roku 2006 přizpůsobeného jako technického zázemí pro zemědělské hospodaření. Žalobcův pozemek je umístěn v lokalitě, která je v nižší zóně ochrany, kde se nevyskytovaly a nevyskytují žádné chráněné rostlinné či živočišné druhy. Předmětný pozemek se nachází v bezprostřední blízkosti zastavěné lokality. Žalobce v předmětné lokalitě dále vykonává spoustu prací i ke zvelebení a udržení krajinného rázu, jako je sekání trávy, vyčištění plochy od nepůvodních dřevin (přestárých ovocných stromů) nebo vysázení jehličnanů.

Žalobce dále poukazuje na to, že Správa Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko v řadě případů povolila umístění obytného karavanu sloužícího výhradně k rekreačním účelům a dokonce i stavby v ochranných pásmech s vyšším stupněm ochrany, jak žalobce dokládá přehledem v příloze žaloby.

Ve druhé žalobní námitce žalobce namítá nedostatečně zjištěný skutkový stav. K tomu namítá, že podkladem pro rozhodnutí byla sice tři inspekční šetření, která však nebyla provedena v souladu s ust. § 62 zákona a poslední také v rozporu s § 3 a § 56 správního řádu. Žalobce nebyl obeznámen s konáním šetření a vstupem správního orgánu na jeho pozemek a nemohl poskytnout potřebnou součinnost. Inspekce si nemohla ověřit, že karavan coby technické zázemí slouží k provozu a zajištění včelařské činnosti a k uskladení včelařského náčiní, protože byl uzavřen. Veškerá šetření se prováděla pouze v exteriéru a nikoliv

v interiéru. Prakticky tedy nebylo možno provést posouzení otázky, zda mobilní karavan slouží pro zemědělské hospodaření.

Inspekce dále odmítla provést navrhovaný důkaz znaleckým posudkem. Žalobce proto nechal pro účely řízení před soudem vyhotovit znalecký posudek dodatečně a přikládá ho jako důkaz.

Inspekce dále odmítla vyžádat si stanovisko místní organizace Českého svazu včelařů k nezbytnosti technického zázemí pro chov včelstva.

Ve třetí žalobní námitce žalobce namítá, že v rozporu s § 3 a § 52 správního řádu nebyly provedeny navržené důkazy, které měly přispět k řádnému zjištění skutkovému stavu. Jednalo se o důkaz znaleckým posudkem a stanoviskem Českého svazu včelařů. Dále žalobce namítá provedení místních šetření rozporu s § 62 zákona a § 51 a § 54 správního řádu a v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp.zn. 5 As 38/2004. První dvě šetření, z nichž Inspekce vycházela v daném případě, byla provedena před zahájením správního řízení, avšak žalobce o nich v rozporu se zákonem nebyl vyrozuměn. Poslední inspekční šetření bylo provedeno po zahájení správního řízení a mělo být provedeno v souladu s ust. § 54 správního řádu jako důkaz ohledáním, což se nestalo. Žalobce nebyl vyrozuměn o tomto ohledání ani k němu nebyla přizvána nestranná osoba.

Ve čtvrté žalobní námitce žalobce namítá existenci překážky řízení ve smyslu § 48 odst. 2 správního řádu. Předchozími správními rozhodnutími byl vždy vysloven nesouhlas s umístěním karavanu na pozemku parc. č. 521/10 v katastrálním území Kokořín.

V páté žalobní námitce žalobce namítá zásah do vlastnického práva chráněného ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod a do práva na příznivé životní prostředí ve smyslu čl. 35 Listiny základních práv a svobod, neboť žalobci není umožněno provozovat celospolečensky prospěšnou včelařskou činnost s pozitivním vlivem na přírodu, kterou nelze vykonávat bez technického zázemí.

V šesté žalobní námitce žalobce namítá porušení zásady komunitárního práva Evropské unie, a to zásady proporcionality přiměřenosti ve správním rozhodování.

V sedmé žalobní námitce žalobce namítá porušení čl. 4 Listiny základních práv a svobod, podle kterého povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a při zachování základních práv a svobod s tím, že při používání ustanovení omezujících základních práva a svobody musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmí být zneužívána k jiným účelům, než pro která byla stanovena.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl, aby byla žaloba zamítnuta. K první žalobní námitce bodu A žalovaný uvedl, že z výkladu ust. § 26 odst. 1 písm. c) zákona vyplývá, že zákonodárce se snažil minimalizovat vjezdy a setrvání vozidel do chráněných území mimo vymezené prostory, až na případy, kdy je tento vjezd nezbytný. Obytné přívěsy jsou dokonce uvedeny zvlášť jako samostatná kategorie, což ukazuje na zvláštní zájem po eliminaci tohoto nežádoucího prvku ve zvláště chráněných územích. Vjezd vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření je ze zákona povolen. Musí se však jednat o vozidla, která jsou ze své podstaty určena právě k takovému druhu hospodaření a nelze je nahradit jiným zařízením. Zároveň je účel, ke kterému jsou při tomto hospodaření určena, spojen s mobilitou tohoto zařízení, když dané zařízení nelze nahradit stacionárním. Typicky se tak jedná např. o traktor a valník.

Žalovaný nemůže souhlasit s názorem žalobce, že takovýmto zemědělským vozidlem je obytný přívěs, jenom proto, že žalobce si do něj uskladnil nářadí. Přístupem, který se snaží

prosadit žalobce, bychom se za chvíli dočkali situace, kdy by každý, kdo by si pořídil jednu kozu, mohl bez jakéhokoliv omezení zaparkovat svůj karavan ve zvláště chráněném území s tím, že tento potřebuje ke své zemědělské činnosti, protože tu kozu musí něčím krmit, on sám musí někde přespávat a ostatně koza sama také nemůže být na dešti. Takový závěr je naprosto absurdní. Obytný přívěs je zařízením určeným k individuální rekreaci, stejně jako je tomu i v tomto případě, ačkoliv se to žalobce snaží maskovat chovem včel. V tomto ohledu je bez významu výčet vybavení, které má žalobce ve svém karavanu umístěn, protože toto by jistě bylo možné umístit i v jednoduchém přístřešku či obdobném zařízení. Označovat obytný přívěs za zemědělské vozidlo je dle názoru žalovaného zcela absurdní a účelové. Stejně tak jsou zcela bez významu závěry znaleckého posudku, obzvláště pokud se jedná o znalce z oboru včelařství. Žalovaný trvá na tom, že znalecký posudek ve věci není třeba, i kdyby tomu tak bylo, tak by se muselo jednat o dopravního experta nikoliv včelaře. Žalovaný konstatuje toliko to, že nikdy nezpochybňoval význam chovu včel, nezpochybňuje jeho náročnost nebo nutnost mít dostatečný prostor pro zajištění péče o včelstva, nýbrž zpochybňuje nutnost zajištění těchto činností pomocí obytného přívěsu, který slouží individuální rekreaci žalobce. Není sporu ani o tom, že včely mají pozitivní vliv na lokalitu. To však nejsou věci, které by stály v centru řízení. Závěry obsažené ve znaleckém posudku působí značně účelově a na míru ušité potřebám žalobce. Tento závěr podporuje i tvrzení, že přívěs nenarušuje krajinný ráz. Tento závěr svědčí pro domněnku žalovaného, že znalec v životě neviděl lokalitu a způsob, jakým ji žalobce za pomoci svého obytného přívěsu a dalších úprav zhydíl.

Odkazy na předchozí správní řízení jsou v rozhodnutí uvedeny k vypořádání námitek uváděných v odvolání. Žalobci nebylo nikdy přislíbeno povolení umístit do zvláště chráněného území obytný přívěs. Žalobci bylo od počátku jednoznačně dááno najevo, že takové povolení uděleno nebude. Samozřejmě je mnohem jednodušší umístit si karavan na pozemek bez povolení, než absolvovat martyrium správních řízení a pokusit se o nalezení řešení nepoškozujícího přírodu v místě. Žalobci bylo již na počátku dáno jasně najevo, že povolení k umístění přívěsu uděleno nebude, a proto si karavan na pozemek umístil bez povolení.

K části B této námítky žalovaný uvedl, že narušení krajinného rázu je vztaženo zejména k jiným úpravám, kterých se rozhodnutí týká. Tato konstatování rozhodně nejsou vztažena jen na umístění přívěsu. Napadené rozhodnutí se týká i jiných úprav prováděných v místě žalobcem, a proto nelze závěry uváděné v napadených rozhodnutích vytrhávat z kontextu. Podle žalovaného je věcí názoru, co označit za zvelebení lokality s tím, že soud má sám možnost ze spisové dokumentace a v ní založených fotografií se přesvědčit o tom, co žalobce považuje za zvelebení krajiny. Slova, kterými by toto zvelebení označil žalovaný, se do úředního dokumentu nehodí, a proto uvedl žalovaný jen tolik, že žalobcem provedené zásahy považuje za totální devastaci krajiny a nikoliv za její zvelebení. Žalovaný bude vždy proti tomu, aby se krajina měnila k obrazu, který si představuje žalobce a vytváří na svém pozemku. Pokud Správa Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko povolila někomu umístění obytného karavanu, jedná se o zcela odlišnou situaci: takový karavan je na místě legálně na rozdíl od karavanu žalobce, který žádné takové povolení nedostal, proto je tento v lokalitě umístěn protiprávně. Navíc je zde přezkoumáváno rozhodnutí Inspekce a nikoliv Správy Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko.

Ke druhé žalobní námitce žalovaný uvedl, že žalobce pouze přepisuje ustanovení zákona, která žalovaný jistě nezpochybňuje, ale zároveň je nelze brát jako relevantní argumenty.

K bodu A této námítky uvedl, že stav dotčených pozemků je dostatečně patrný již při vnějším pozorování a vstup na pozemky není nutný. Otázka vybavení obytného přívěsu na

pozemku žalobce je bezpředmětná. Žalovaný považuje za nesporné, že onen přívěs se na daném pozemku nachází a byl zde umístěn v rozporu se zákonem. To je skutečnost, o které nelze mít žádné pochyby a je doložitelná i pravomocnými rozhodnutími správních orgánů, například o uložení pokuty žalobci právě za nelegální umístění přívěsu. Žalobce zjištěný stav nerozporoval a pouze argumentoval ohledně charakteru obytného přívěsu. Žalovaný považuje námitky co do povahy daného vozidla za dostatečně vyvrácené. Pokud umístíme do obytného přívěsu kosu, hrábě a lopatu, nestane se z něj jenom proto zemědělské vozidlo, ale zůstane obytným přívěsem.

K bodu B této námitky žalovaný uvádí, že zcela souhlasí se závěry Inspekce, která nepovažovala za nutné provádět důkaz znaleckým posudkem. Správní orgán není podle § 52 správního řádu návrhy účastníků vázán, nicméně provede vždy důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. Žalovaný je toho názoru, že skutkový stav byl dostatečně prokázán a znalecký posudek nemůže na věci nic změnit.

K bodu C této námitky žalovaný uvedl, že souhlasí s Inspekcí, že stanovisko Českého svazu včelařů nebylo pro rozhodnutí ve věci nutné. Nároky na technické zázemí lze snadno zjistit z veřejně dostupných zdrojů. K provozování včelařské činnosti je sice jistě potřeba spousta specifického vybavení, rozhodně však mezi ně nepatří obytný přívěs.

Ke třetí žalobní námitce žalovaný uvedl, že Inspekce prováděla v rámci své inspekční činnosti šetření na místě ještě před zahájením řízení. Podle § 80 odst. 1 zákona platí, že Inspekce zjišťuje a eviduje případy ohrožení a poškození přírody a krajiny, jejich příčiny a osoby odpovědné za jejich vznik nebo trvání. Když Inspekce při výkonu inspekční činnosti v terénu zjistila možné porušení chráněných zájmů, sepsala o tom úřední záznam a vyzvala majitele pozemku k podání vysvětlení. Žalovaný neshledává na tomto postupu nic nestandardního. Žalovaný si nedovede představit, že by o každém pohybu Inspekce v krajině byli informováni vlastníci pozemků, které se v dané lokalitě nachází. Takový postup by zcela ochromil činnost Inspekce. Žalovaný však souhlasí s tím, že třetí inspekční šetření bylo poněkud nestandardní. Avšak vzhledem k tomu, že toto bylo provedeno až po vydání rozhodnutí ve věci, nemohlo mít žádný vliv na rozhodnutí.

Ke čtvrté žalobní námitce žalovaný uvádí, že za předmět řízení nelze brát konkrétní věc (hmotný předmět), jak se o to snaží žalobce, nýbrž předmět řízení v právním slova smyslu. Totožnost předmětu řízení pak nemůže být dána, neboť v řízeních uváděných žalobcem bylo rozhodováno o tom, zda bude umístění karavanu povoleno, kdežto v tomto případě bylo rozhodováno o povinnosti tento odstranit poté, co byl do lokality žalobcem umístěn v rozporu se zákonem. Vztahování předmětu řízení pouze k samotnému hmotnému předmětu bez bližších okolností označuje žalovaný za úsměvné. Žalovaný pak považuje za nehorázné, že žalobce neváhá na podporu svých tvrzení uvést skutečnost, že jeho nelegální počínání trvá již celých 6 let.

K tomuto vyjádření podal žalobce repliku, ve které zejména upozornil na to, že znalec, jehož posudek je přiložen k žalobě, osobně navštívil lokalitu dne 28. 4. 2012. Nesouhlasil rovněž s názorem žalovaného, že předmětný pozemek zhyzdil, trvá na tom, že byl díky jeho úpravám zveleben. Je toho názoru, že správní orgán se zaměřuje na jednotlivosti a nikoli na obecně prospěšný účel. Opakovaně zdůrazňuje, že pokud bude mobilní přístřešek z pozemku odstraněn, nezбудe mu než chov včel zrušit. Považuje za paradoxní, když je správními orgány povolováno umístění obytných karavanů dokonce v zónách s vyššími stupni ochrany a nelíbí se jim použití mobilního karavanu sloužícímu k zabezpečení činnosti chovu včelstev v zóně s nejnížší ochranou.

Při ústním jednání žalobce setrval na podané žalobě, žalovaný s poukazem na vyjádření k žalobě a odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

1A - Mobilní karavan jako zemědělské vozidlo

Podle § 26 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny *na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno vjíždět a setrávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vjezdu a setrávání vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu a zdravotní a veterinární službu.*

Žalobce je přesvědčen, že v daném případě je jeho obytný přívěs vozidlem potřebným pro zemědělské hospodaření a že tedy je oprávněn s tímto vozidlem na svém pozemku setrávat.

Správní orgány v daném případě nezpochybňují, že zemědělskou činností ve shora uvedeném smyslu může být i chov včel. Spor je však o to, zda tímto vozidlem může být i obytný přívěs umístěný na pozemku trvale. Soud ve shodě se správními orgány je přesvědčen, že uvedené ustanovení nelze vnímat tak, jak to činí žalobce, a že uvedená zákonná výjimka v žádném případě neopravňuje nikoho k tomu, aby s jakýmkoli vozidlem setrával mimo silnici a místní komunikaci trvale.

Za povšimnutí stojí i to, že podle písm. b) předmětného ustanovení je na území CHKO zakázáno také *tábořit a rozdělávat ohně mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody*. Zákonodárce tedy zcela zjevně zamýšlel vyloučit na území CHKO nocování osob mimo stavby a místa k tomu určená, a to nejen formou táboření, ale právě i pobyt v obytných přívěsech, které jsou výslovně v textu zákona zmíněny. Jinými slovy řečeno zákonodárce zjevně hodlal regulovat na území CHKO individuální rekreaci. Zákonné výjimky, kterou jsou z tohoto pravidla povoleny, je přitom nutno vykládat spíše restriktivně a tak, aby nebyl narušen záměr sledovaný zákonodárcem.

Uvedená zákonná výjimka tak bude dopadat např. na situaci, kdy bude zapotřebí úly dovézt na určité místo, kdy bude zapotřebí k úlům dovézt objemnější nářadí či nástroje nutné pro chov včel. V zásadě však vždy půjde o případy, kdy bude postačovat s vozidlem na pozemek přijet, uskutečnit nakládku a vykládku a bezprostředně poté či po provedení nutných prací opětovně s vozidlem odjet.

Inspekce ve svém rozhodnutí k tomu uvedla následující: „*Obytné přívěsy ze své podstaty nejsou vozidly ani zařízeními primárně určenými pro zemědělské hospodaření (zákonodárce z logiky věci uvažoval spíše o zemědělských vozidlech a strojích zajišťujících například údržbu trvalých travních porostů, ovocných sadů, ploch osetých či osázených kulturními plodinami a podobně – například traktory, kombajny, žací stroje, mulčovače atd.). Potřebnost obytného přívěsu pro zemědělskou činnost je dle názoru inspekce zdůvodnitelná pouze ve zcela specifických, jednorázových a časově (sezónně) omezených situacích*

(namátkově lze uvažovat například o období vícedenního sběru ovoce v ovocných sadech, vícedenní hromadné úkony na zvířatech na pastvinách, vícedenní ruční seč v odlehlých lokalitách a podobně). V případě chovu včel si lze (spíše výjimečně a při větším počtu včelstev) představit nejvýše několikadenní jednorázové a ryze účelové setrvání obytného přívěsu v blízkosti včelína pro zajištění nezbytného rozsahu prací, například v období stáčení medu a přípravy včelstva na zimu nebo v období jarních prací. Inspekce je přesvědčena, že uskladnění zemědělského nářadí a příslušenství v obytném přívěsu a občasné využívání jeho prostor při některých činnostech souvisejících s chovem včel, nezakládá možnost jeho trvalého (celoročního) umístění na daném pozemku. Na celoroční umístění obytného přívěsu proto nelze nahlížet jako na umístění vozidla potřebného pro zemědělské hospodaření. Pokud by dlouhodobé umístění vozidla mimo silnici, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody bylo odůvodnitelné toliko uskladněním nářadí, materiálu a podobně v tomto vozidle nebo občasným (sezónním) využitím jeho vnitřních prostor pro servisní činnost dílčí zpracování produktů, což by domněle zakládalo jeho potřebnost pro zemědělské hospodaření, pak by základní ochranná podmínka uvedená v § 26 odst. 1 písm. c) zákona do značné míry pozbyla smyslu. Za vozidla potřebná pro zemědělské hospodaření by totiž analogicky mohly být považovány i osobní automobily nebo autobusy celoročně odstavené například na loukách, s odůvodněním, že v nich jsou uskladněny sekačka na trávu hrábě a že se tudíž jedná o technické zázemí pro obhospodařování luk. Zákonná výjimka se vztahuje na vozidla potřebná pro zemědělské hospodaření. Jedná se totiž pouze o vozidla, jejichž vjezd nebo setrvání podmiňuje zajištění této činnosti, tj. bez nichž není možno zemědělskou činnost zajistit, aniž by byly vynaloženy neúměrné časové, fyzické či finanční náklady. Inspekce nepopírá, že chov včel, ostatně jako každá zemědělská činnost, vyžaduje jisté technické prostředky (speciální nářadí, oděv včelaře, příslušenství). Žádný z těchto prostředků ovšem není nezbytně podmíněn trvalou (celoroční) přítomností obytného přívěsu v blízkosti včelína. Z praxe je známa řada příkladů, kdy u včelínů nebývají umístěny objekty sloužící jako „základna“ pro péči o včelstva (tím méně obytná), nýbrž že potřebná zařízení jsou k včelínům dovážena jen pro nezbytně nutné období, kdy je třeba vykonat hospodářskou činnost.“

S tímto výkladem příslušného zákonného ustanovení se soud zcela ztotožňuje. Žalobce v odvolání ani v žalobě žádnými argumenty takto provedený výklad v zásadě nevyvrací.

Sám žalobce přiznává, že obytný přívěs využívá k občasnému přenocování, jak o tom ostatně svědčí i úprava pozemku a okolí přívěsu. Využívání předmětného pozemku k individuální rekreaci je ovšem v přímém rozporu se smyslem a účelem citovaného zákona. Zákonodárce totiž hodlal regulovat na území CHKO právě využívání volné přírody k individuální rekreaci.

Správní orgány tedy nijak nezpochybňují nutnost uskladnění potřebného nářadí v blízkosti včelince, zpochybňují však nutnost uskladnění tohoto nářadí a náčiní právě v obytném přívěsu. V tomto směru skutečně žalobce nepřinesl žádný přesvědčivý argument, proč by muselo být jeho včelařské nářadí a náčiní uskladněno právě v obytném přívěsu. Jak bylo shora uvedeno, základní podmínkou pro možnost setrvání vozidla mimo pozemní komunikaci je jeho potřebnost pro zemědělskou činnost, tu však žalobce neprokázal.

Správní orgány (a stejně tak soud) tedy nesouhlasí již se základním východiskem argumentace žalobce, totiž že by obytný přívěs byl nezbytným předpokladem pro pokračování chovu včel na předmětném pozemku. Veškeré jeho argumenty vztahující se k prospěšnosti chovu včel se tedy zcela míjejí s důvody, pro něž mu bylo nařízeno obytný přívěs odstranit. Správní orgány žalobci nijak nebrání v tom, aby na předmětném pozemku i nadále pokračoval v chovu včel. Je totiž zcela zřejmé, že obytný přívěs pro pokračování v chovu včel nezbytný není, pokud by žalobce hodlal uvedený pozemek vskutku užívat jen k chovu včel a nikoli

k individuální rekreaci – což je ovšem činnost na předmětném místě z hlediska zákona nežádoucí.

Soud nesouhlasí ani s žalobcovým náhledem, že trvání na odstranění obytného přívěsu a zbudování nového objektu (přístřešku) je v rozporu se zásadou ekonomičnosti a hospodárnosti. Žalobce totiž zcela přehlíží, že trvalé umístění obytného přívěsu na předmětný pozemek bylo z jeho strany aktem protizákonným, který naprosto není hoden právní ochrany. Lze poukázat na starou římskou zásadu *Nemo auditur propriam turpitudinem allegans* (česky: nikdo nemůže těžit z vlastní nepoctivosti). Správní orgány nežádají po žalobci nic jiného než to, aby odstranil následky svého protiprávního počínání a nadále se choval v souladu s právními předpisy. Pokud žalobci připadá takový postup nehospodárný, měl dopady svého protiprávního počínání zvážit již předtím, než obytný přívěs na pozemek (protiprávně) umístil.

1B - Ochrana krajinného rázu

Otázka možného narušení krajinného rázu je pro posouzení věci zcela nerozhodná. Ust. § 26 odst. 1 písm. c) zákona zakazuje setrvávání obytných přívěsů mimo pozemní komunikace bez ohledu na to, zda je setrváním obytného přívěsu krajinný ráz narušen či nikoli. Jakákoli argumentace narušením či naopak zvýšením krajinného rázu může být vedena ze strany žalobce i žalovaného nanejvýše jako podpůrná, pro meritum věci je však zcela bez významu a soud se k ní proto nebude dále vyjadřovat.

Z hlediska zákona je rovněž zcela bezvýznamné, v které zóně ochrany CHKO se pozemek nachází, neboť ust. § 26 se vztahuje bez výjimky na celé území CHKO. Je rovněž zcela nerozhodné, zda jde o pozemek v blízkosti zastavěného území, neboť ani takové lokality nejsou z dopadu citovaného ustanovení nijak vyjmuty.

Z hlediska nyní projednávaného případu je pak zcela nerozhodné, z jakých důvodů orgán ochrany přírody a krajiny předmětný pozemek odmítl vyhradit jako místo, kde bude setrvávání obytných přívěsů (a vjíždění s nimi) dovoleno. Předmětem přezkumu soudu v tomto řízení totiž je pouze rozhodnutí, jímž bylo žalobci nařízení odstranění obytného přívěsu a z tohoto hlediska je podstatné pouze to, že předmětný pozemek jako takové místo orgánem ochrany přírody a krajiny vyhrazen nebyl. Případný vadný postup při rozhodování o žádosti žalobce o to, aby se jeho pozemek takovým místem stal, musí žalobce namítat při přezkumu rozhodnutí o takové žádosti. Poukazy žalobce na to, že jinde Správa CHKO umístění obytného karavanu k rekreačním účelům povolila, tedy nejsou v tomto řízení relevantní. Ze stejného důvodu není relevantní ani to, zda Správa CHKO povolila umístění rodinných domů na území CHKO či přímo na území přírodní rezervace Kokořínský důl a zda jiným včelařům byla na území CHKO umístění zázemí povoleno, jak na to upozorňoval žalobce při ústním jednání před soudem.

2A a 3 - Inspekční šetření

Žalobce v těchto dvou souvisejících žalobních bodech namítá, že inspekční šetření, z nichž při svém rozhodování Inspekce vycházela, byla provedena bez jeho účasti a že v důsledku toho nebyl zjištěn interiér předmětného obytného přívěsu. Tato námitka je částečně důvodná.

Nejprve je třeba znovu uvést závěry, k nimž dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 9. 2005, čj. 5 As 38/2004-74: *Ustanovení § 62 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, upravuje oprávnění pracovníka správního orgánu vstupovat na cizí pozemek. O takovém vstupu přitom musí být vlastník pozemku vyrozuměn: jak plyne*

přímo z citovaného ustanovení, vstup pracovníka správního orgánu na pozemek je vázán na povinnost prokázat se služebním průkazem. Ohledání dle § 38 správního řádu umožňuje správnímu orgánu, aby si mohl na základě vlastního pozorování a přímého srovnání zjištěných skutečností s výsledky dosavadního šetření učinit potřebné závěry pro své rozhodnutí. O ohledání jako o každém jiném důkazu musí být sepsán protokol (§ 22 správního řádu), v němž musí být provedený předmět ohledání popsán, popř. pořízen jeho náčrt nebo fotodokumentace. Účastníci řízení pak musí být k ohledání přizváni a mají právo klást otázky přítomným svědkům, popř. znalcům.

Uvedené závěry není možno vnímat tak, jak to prezentuje žalovaný, že by všichni vlastníci pozemků museli být informováni o každém pohybu pracovníků Inspekce po krajině. Získají-li však pracovníci Inspekce při takovémto „pohybu po krajině“ poznatky, které odůvodňují zahájení správního řízení (ať už půjde o řízení sankční nebo řízení směřující k odstranění závadného stavu), pak je zapotřebí zjištění na místě samém učinit procesně použitelným způsobem, tedy s dodržением všech zákonem stanovených podmínek pro institut ohledání na místě samém podle § 38 správního řádu. Opačný přístup - aplikovaný Inspekcí v daném případě – by totiž znamenal, že by se dokazování mohlo dít mimo dosah účastníků řízení, což ovšem nelze připustit. Veškeré dokazování se totiž musí – až na zákonem předvídané výjimky, kdy nelze jinak – dít tak, aby účastníci řízení měli reálnou možnost se provádění důkazů účastnit. To se ovšem v daném případě nestalo a Inspekce při svém rozhodování vycházela ze zjištění učiněných na místě samém bez toho, aby žalobci umožnila tohoto dokazování se zúčastnit. Soud tedy dává žalobci za pravdu v tom, že k jím namítané procesní vadě skutečně došlo.

Soud však přesto nedospěl k závěru, že by tato zjištěná procesní vada měla mít za následek zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Zjistí-li soud existenci procesní vady, musí totiž vždy zároveň zkoumat, zda tato vada měla nebo alespoň mohla mít vliv na výsledek správního řízení, jinými slovy řečeno, zda by výsledek správního řízení skutečně reálně mohl být jiný v případě, že by k takové vadě nedošlo. I v tomto ohledu pak leží břemeno tvrzení na žalobci.

V projednávaném případě je zřejmé, že žalobce existenci obytného přívěsu na předmětném pozemku nijak nezpochybňuje. Jeho umístění je ostatně skutečností známou Inspekci z její úřední činnosti, neboť za umístění obytného přívěsu na pozemek byla žalobci již v minulosti pravomocně uložena pokuta v přestupkovém řízení. Žalobce nicméně namítá, že v důsledku této procesní vady se šetření omezilo toliko na exteriér a ohledání nebyl nijak podroben interiér obytného přívěsu a žalobce tudíž nemohl prokázat, že obytný přívěs skutečně slouží k uskladnění včelařského nářadí a náčiní.

Správní orgány nicméně v řízení vycházely z předpokladu, že interiér obytného přívěsu je pro posouzení věci naprosto nerozhodný a soud s tímto východiskem zcela souhlasí. Jak bylo již odůvodněno shora, přípustnost setrvalého umístění obytného přívěsu na předmětném pozemku nemůže založit skutečnost, že má žalobce v tomto obytném přívěsu uskladněny předměty, které potřebuje pro chov včel. Není totiž podstatné, zda obytný přívěs k uskladnění těchto věcí slouží, ale zda je k uskladnění těchto věcí potřebný. Jednoznačně je třeba přitom konstatovat, že obytný přívěs k uskladnění těchto předmětů potřebný není, neboť tuto funkci lze bez nesnází zajistit vybudováním jednoduchého přístřešku.

Z toho vyplývá, že i v případě, pokud by se ohledání na místě samém uskutečnilo za přítomnosti žalobce a pracovníkům Inspekce by tak bylo umožněno ohledat také interiér obytného přívěsu a shledat přítomnost nářadí a náčiní nutného pro chov včel v obytném přívěsu, nic by to nezměnilo na závěru, který Inspekce učinila, totiž že celoroční nepřetržité

umístění obytného přívěsu není v souladu s ust. § 26 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny.

2B – Znalecký posudek

Soud souhlasí s žalovaným v tom, že zpracování znaleckého posudku bylo pro posouzení věci zcela irelevantní. Pokud se žalobce domáhá toho, aby byla posouzena možnost zajištění technického zázemí obytným přívěsem, zcela přehlíží, že pro soulad trvalého umístění obytného přívěsu na předmětném pozemku je zapotřebí prokázat nutnost zajištění tohoto zázemí právě obytným přívěsem, tedy nemožnost zajištění tohoto zázemí jinak.

Prospěšnost chovu včel pro stav přírody rovněž není nijak napadeným rozhodnutím zpochybněna (k tomu viz výše) a napadené rozhodnutí rovněž nemusí nutně znamenat, že by žalobce musel pokaždé potřebné náradí pro chov včel převážet ze svého bydliště.

2C – Nevyžádání posudku od Českého svazu včelařů

Také v tomto případě žalobce hodlá prokázat fakt, že k chovu včel je nutno mít technické zázemí. Soud k tomu jen opakuje, že žalobci nikdo nebrání na předmětném pozemku technické zázemí pro chov včel v nezbytném rozsahu vybudovat. Žalobce však neprokázal, že by toto technické zázemí nutně muselo být umístěno právě v obytném přívěsu a nikde jinde.

4 - Překážka věci rozhodnuté

Žalobce namítá existenci překážky věci rozhodnuté, neboť za umístění obytného přívěsu na předmětný pozemek byl již postižen pokutou v přestupkovém řízení.

Podle § 48 odst. 2 správního řádu *přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost lze z téhož důvodu téže osobě pouze jednou*. Je zřejmé, že k porušení tohoto ustanovení nedošlo a ani dojít nemohlo. Zatímco v přestupkovém řízení byla žalobci uložena povinnost zaplatit pokutu, nyní je mu ukládána povinnost odstranit obytný přívěs z pozemku. Jde tedy o dvě zcela odlišené povinnosti a rozhodně tak nedochází k tomu, že by žalobci byla dvakrát ukládána „tataáž povinnost“.

Účel a smysl obou řízení je přitom zcela odlišný. Zatímco účelem přestupkového řízení je uložit žalobci sankci za jeho protiprávní jednání a tím ho vést k tomu, aby se podobného jednání do budoucna vyvaroval (a současně odradit od takového jednání i další osoby vázané týmiž povinnostmi), účelem řízení podle § 86 zákona o ochraně přírody a krajiny je napravit následky žalobcova protiprávního počínání a odstranit tak nastalý protizákonný stav.

Pokud žalobce spatřuje překážku věci rozhodnuté v řízeních, kde žalobci nebylo umístění obytného přívěsu povoleno, je rovněž třeba jeho náhled na věc označit jako zcela nesprávný a vedoucí k důsledkům naprosto absurdním. Předně je nutno opětovně poukázat na ust. § 48 odst. 2 správního řádu, jehož prostým přečtením lze zjistit nesprávnost tohoto náhledu na věc. Zamítnutím žádosti o povolení umístění karavanu na pozemek totiž žalobci nebyla uložena žádná povinnost, tj. vůbec nelze uvažovat ve vztahu k takovému rozhodnutí o tom, že by založilo překážku věci rozhodnuté pro rozhodnutí podle § 86 zákona o ochraně přírody a krajiny. Pokud žalobce požádal o povolení k umístění obytného přívěsu na pozemek a následně tak přesto učinil, pak by bylo zcela nesmyslné dovozovat, že mu nyní nelze nařídit, aby odstranil následky svého protiprávního počínání právě s poukazem na to, že mu dříve nebylo povoleno.

5 – Zásah do vlastnického práva a do práva na příznivé životní prostředí

Podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod *každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu.* Podle čl. 11 odst. 3 Listiny *vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.*

Správní orgány v daném případě dospěly k závěru, že žalobce své vlastnické právo vykonává v rozporu se zájmy chráněnými zákonem o ochraně přírody a krajiny a že tak poškozují přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou tímto zákonem. Správnosti tohoto závěru přisvědčil i soud, jak bylo shora podrobně odůvodněno. Žalobou napadené rozhodnutí tak není v rozporu s čl. 11 Listiny.

Pokud jde o čl. 35 Listiny, zde žalobce dovozuje jeho porušení z toho, že je mu údajně znemožňováno provozovat včelařskou činnost. Nic takového však důsledkem žalobou napadených rozhodnutí není. Žalobce však musí i při této jinak prospěšné činnosti dodržovat právní předpisy. Listina přitom žalobce nezakládá žádné právo provozovat včelařskou činnost právě tím způsobem, jak si to žalobce představuje, a nezakotvuje ani žádné základní právo na umístění obytného přívěsu v blízkosti včelince.

6 – porušení zásad komunitárního práva (přiměřenost)

K otázce přiměřenosti rozhodnutí správního orgánu se soud již vyjádřil výše v souvislosti s námitkou 1A.

7 – porušení čl. 4 Listiny

Podle čl. 4 odst. 1 Listiny *povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.* Podle čl. 4 odst. 4 Listiny *při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.*

Soud v daném případě dospěl k závěru, že žalobci uložená povinnost vychází z příslušných ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny (zejm. § 26 odst. 1 písm. c/ a § 86 tohoto zákona), je tedy uložena na základě zákona a v jeho mezích. Nebylo přitom zjištěno, že byla porušena žalobcova základní práva a svobody (viz výše). Soud rovněž nedospěl k závěru, že by nebylo šetřeno smyslu ustanovení o mezích základních práv a svobod a že by omezení byla zneužita k jiným účelům, než pro která byla stanovena. V tomto ohledu ostatně žalobce ani nic konkrétního netvrdí.

K posledním třem žalobním námitkám soud souhrnně poznamenává, že jen proto, že žalobce nesouhlasí s výsledkem správního řízení, který pro něj není příznivý, nelze přijmout závěr, že by správní orgány postupovaly v rozporu se zákonem nebo s Listinou a nepřiměřeně zasahovaly do žalobcových práv. Je třeba opětovně zdůraznit, že to byl žalobce, kdo sám svévolně porušil zákon a přes jasně vyjádřené nesouhlasné stanovisko správních orgánů umístil na svůj pozemek obytný přívěs, ač si musel být vědom toho, že tak činí proti zákonu.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 1. října 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu